

Информационен бюлетин Екологично земеделие Централна и Източна Европа

NR 30

ФЕВРАЛЪ 2012

Avalon

Avalon
Ние съдействаме за трайно развитие в екологично чувствителни селскостопански региони

Phone:
+31 (0)515 331955
Fax:
+31 (0)515 331980
office@avalon.nl
www.avalon.nl

EkoConnect

Интернационален център за екологично земеделие в Средна и Източна Европа

Phone:
+49 (0) 351-20 66 172
Fax:
+49 (0) 351-20 66 174
info@ekoconnect.org
www.ekoconnect.org

Драги читатели,

Щастливи сме да ви преставим тридесетия брой на нашия информационен бюлетин. От вашите писма ние научаваме, че този бюлетин се чете от много хора и че много от нашите статии се публикуват в други подобни бюлетини и уебсайтове. Така ние знаем, че наистина допринасяме поне мъничко за динамичното развитие на органичното земеделие в Европа и по-специално в Централна и Източна Европа.

Търсенето на органични продукти и броят на производителите им расте бързо в повечето от страните от Централна и Източна Европа. Развитието на по-екологично селско стопанство е продуктивно занимание! За нещастие ние сме свидетели и на скандали с фалшифицирането на етикети за органични продукти в Италия, както и все още имаме много работа във връзка с развитието на системата за окачествяване им.

В този брой ние обясняваме накратко резултатите от едно изследване за поддържане здравето на животните при органичното свиневъдство. Тук също можете да намерите информация за пазарите в Украйна, Словакия и да прочетете за успешния опит на един от най-големите украински производители. В допълнение ви представяме два международни проекта, единият за разработване на обща бизнес и мрежова платформа, а другият за обучение и образование на търговците в органичния сектор.

Тук бихме искали и да изкажем благодарността си на нашите преводачи-доброволци, които правят възможно превеждането на този бюлетин на 10 езика, така че той може да бъде четен от около 11 000 органични фермера в 70 страни. Благодарим също и на вас нашите читатели за вашите писма и се надяваме, че ще продължите да изпращате предложения във връзка с нашите статии, както и коментари по темите и преводите на електронен адрес redaktion@ekoconnect.org. За нас е важно да знаем, какво мислите за нашия информационен бюлетин.

Гатис Каикс и Бърнард Янсен, ЕкоКонект & Мартиен Ланкастър, Авалон

Превод от Английски: Иван Иванов

* * * * *

Съдържание:

1. Проект за подкрепа на частния търговски сектор за екопродукти в Югоизточна Европа
2. Ново проучване относно здравословния мениджмънт на био прасета
3. Екологичното земеделие и екопазарът в Република Словакия
4. Първите стъпки за производство на био-мляко и био-месо в голям мащаб също и в Средна и Източна Европа?
5. Нова международна мрежова платформа "Най-добри практики в екоземеделието и хранителната индустрия"
6. Бърз растеж на преработвателната индустрия в Украйна в резултат на нарастващото търсене на био продукти
7. EthnoProduct - пивият украински преработвател, който осигури органични мляко и мед по рафтовете на супермаркетите
8. БиоФах 2012: повече от водещо световно изложение
9. Органик маркетинг форум 2012 за първи път сътрудничи с БиоФах
10. БИОАГРА 2012
11. Предстоящи събития

EKOconnect
Organic Agriculture Moving East

avalon

1. Проект за подкрепа на частния търговски сектор за екопродукти в Югоизточна Европа

Обучението на ръководни кадри и продавачи придобива все по-голямо значение с развитието на екопазара, с увеличаващия се брой на екопроизводители и с нарастващия интерес на потребителите. В рамките на проекта „E(co)-Qualify“ работят девет партньора върху приспособяването и прехвърлянето на западноевропейския опит за обучение на дребните екопроизводители в България, Гърция, Румъния и Турция.

Тази инициатива представлява третата фаза на проекта „E(co)-Qualify“. В предходните две фази на проекта 20 партньора от десет страни разработиха всеобхватна система за осигуряване на качеството („Quality Assurance System“, съкратено „QAS“), за да може да се форсира обучението и квалификацията на европейските дребни екопартньори. В третата фаза на проекта „E(co)-Qualify III“, резултатите ще се трансферират в страни, които не са се възползвали от резултатите на първите две фази. Целият проект се финансира от Европейската програма за обучение във всяка възраст „Леонардо да Винчи“.

Водещата роля и координирането на проекта в третата фаза поема [университетът в Тесалия](#), Гърция. Освен това със своя опит, мнение и резултати участват и две други организации: Асоциацията на дребните екопартньори ([Organic Retailers Association ORA](#)), Виена и [Институтът „Еквалита“](#) в Кьолн. Общо девет партньора от шест страни участват в трансфера на знания и обучение заедно с три обучаващи организации.

Заявлението на целия проект протече още през октомври 2009 и обхваща около дванайсет месеца подготовка. Третата фаза на проекта „E(co)-Qualify III“ започна през октомври 2010 и се очаква да завърши през октомври 2012. Предвидени са пет срещи на партньорите през целия проект. Главните задачи обхващат анализа на настоящата ситуация на екологичните дребни търговци, изпробването, приспособяването и оформянето на последната версия на „QAS“ и нейното разпространение сред обучаващите и квалифициращите организации, сдружения, носителите на политически решения, фирми и други заинтересовани представители на дребната екопартньорство в България, Гърция, Румъния и Турция. За тези южноевропейски страни се преценява особено висока потребността от познания, способности и компетенции в дребната екопартньорство преди всичко в областта на сертификацията, акредитирането, разпоредбите и лицензите. Общият бюджет на проекта обхваща около 350 000 евро и 75% от него се спонсорират по програмата „Леонардо да Винчи“.

Каква е очакваната практическа полза? Обучаващите и квалифициращи организации в България, Гърция, Румъния и Турция придобиват възможността да въведат „QAS“ във всекидневния процес на обучение и могат да предават знанията за маркетинга на биопродуктите по директен път на дребната екопартньорство.

Освен това целият проект „E(co)-Qualify“ предлага компютърна платформа за квалификация на участниците по веригата на разпространение на биопродуктите, която по-късно може да се разшири в една всеобхващаща система за електронно обучение.

Автор: Gatis Caics, EkoConnect с помощта на д-р Владислав Попов (Евроцентър – земя и екология, България) и д-р Мариана Иванова ([Университет по аграрна икономика и селскостопанско развитие](#), България). Превод от немски: Ралица Цюриакс.

* * * * *

2. Ново проучване относно здравословния мениджмънт на био прасета

Предпазването от паразити, инфекциозни заболявания и болести причинени от колебанията в околната среда в животновъдството, без превантивна употреба на медикаменти, винаги е било предизвикателство за био производителите. В тази статия, ще ви запознаем с някои резултати от проекта на организацията Core Organic, наречен Core Pig издаден е технически наръчник „Био свинепроизводство в Европа – здравословен мениджмънт в една обикновена био свинеферма“, написан от експертите на Core Pig и публикуван от Изследователския институт по био земеделие. Фокусът на ръководството са кърмещите прасета, отбитите прасета и бозаещите прасенца.

Снимка: Gatis Caics, EkoConnect

Подслон: Подходящият подслон е един от основните фактори в свинепроизводството. Според европейското законодателство, площта, която се пада на една кърмеща свиня заедно с малките ѝ, трябва да бъде поне 10 кв.м., с включени поне 2,5 кв.м площ на открито. Отбитите прасенца трябва да са подслонени в топла и изолирана площ, но с осигурен достъп навън. Наскоро отбитите прасенца са стресирани, поради отделянето от майка им, което означава липса на мляко и грижи, нова среда и съжителство с нови прасенца. Диарията след отбиването е често срещано явление. Колкото повече пространство имат, толкова по малко стресирани и агресивни ще бъдат. Препоръчително е малките прасенца да бъдат заедно, в случай, че е невъзможно е добре да се групират по големина, като най-добре, най- малките да бъдат отделени, където ще им се дава храна и вода достатъчно и няма да има конкуренция с по – големите. Поради същите причини болните прасенца трябва да бъдат също отделени. За предпазване от здравословни проблеми допустимите температурни стойности са (при условия на подслони със слама) около 7-26 градуса за кърмещи свине и 12-31 градуса за бременни свине. Стреса и топлината е по – голям проблем за кърмещите свине с голям хранителен прием и бързия метаболизъм поради голямото производство на мляко, нужно за хранене на малките. При бременните свине по голям ефект оказва студа, които са по чувствителни към него поради по малкия прием на хранителни вещества. Осигуряването на сянка, локви или вода, помага неутрализирането на стреса, причинен от горещината, докато колибка или барака и достатъчно суха слама промага да избегне стреса от студа. Препоръчително е да се осигури допълнително отопление, чрез топлинна лампа или подово отопление, в случай, че е възможно студено. Ако пода не е изолиран, е добре да се сложи суха настилка навсякъде, където прасенцата ще лежат.

Опрасване и кърмене: За опрасването е нужно да има пространство, уединение, движение, груба храна и достатъчно слама. Важно е да се спазва интервенцията по време на опрасването да не е много рано и да следва хигиенните норми: чисти ръце, дълги ръкавици за еднократна употреба. Намесата и наглеждането от страна на собствениците в периода на опрасване позволява: 1) премахването на плацентната мембрана с цел предпазване на прасенцето от задущаване 2) изсушаване на новородените и поставянето им под топлинна лампа, за да не измръзнат 3) изваждането на плода от матката на майката в случай че периода на бременност се е удължил извън допустимия 4) осигуряване на достатъчно коластра. В същото време изваждането на плода от матката, може да причини инфекции завършващи с ММА (*mastitis-metritis-agalactia*) и безплодие. Опрасването и първата седмица на кърмене е един от най – рисковите периоди за здравето на свинете и най – вече на инфекции на влагалището, характеризиращи се с образуване на гной и неприятна миризма и ММА. Затова е жизненоважно проблемите да се открият и лекуват на време.

Смъртността на прасенцата е в резултат основно на глад, слабост или смачкване от майката. Големия размер на новородените е една от основните причини за по – голямата степен на смъртност, заради по – дългия период на опрасване, по малкото тегло на новородените, намаления прием на мляко и коластра, което се пада на прасенце, по малкия брой зърна достъпни за божаене от размера на прасенцата и следователно по - голям риск от смачкване на малкото от майката. Опасността от смъртност се увеличава и поради студената обстановка. За да бъдат тези стойности ниски е нужно да се осигури достатъчно пространство за лежане – мин. 2,2 x 2,2 m, което би намалило смачкването и задущаването от страна на майката. Препоръчително е по – големите прасенца да бъдат разделени от по – малките за около час два, за да могат малките на спокойствие и без конкуренция да се нахранят. Друг вариант е да се нагодят прасенцата по размер и по броя на зърната за божаене.

Био свинете се очаква да имат по – дълъг период на кърмене (минимум 40 дни, според законите на ЕС, а в някои страни и 8 седмици) в сравнение с 3 до 5 седмици в традиционното фермерство. Това налага осигуряването на високо енергийна протеинова диета с био продукти. Производството на мляко варира по време на кърменето, макс. се достига около 3-4тата седмица, но след това вероятно не е достатъчно за да задоволи нуждите на малките прасенца. Най – добрият вариант за прасенцата е да имат достъп до клетки за хранене отговарящи на техните хранителни нужди и храносмилателни способности още от първата седмица, тъй като диетата на майката вероятно не е адаптирана да отговаря на техните потребности. Клетката е важно да бъде позиционирана така, че майката свиня да не може да я достигне, но все пак да е добре за прасенцата да се хранят близо до майка си, защото това има поучителен елемент.

Храна и вода: Водата е необходима от самото раждане на прасенцата и е добре да им се дава в корито за да се създаде навик за нормално пиене на вода (не се препоръчва пиене от зърната на майката). Водата е помага при разстройство и увеличава апетита. Водата е особено необходима при топло време и при приближаване края на кърменето (към 4тата седмица), тогава млякото започва да намалява. При отбиването на прасенцата е нужно да се промени постепенно дажбата като се пробавя нова храна, като отначало се смесва новата със старата храна. Първоначално прасенцата може да реагират недоверчиво към новата храна и да е възможно да им причини храносмилателни проблеми, затова приема на вода е много важен.

Хигиена и здравословно състояние: Непрекъснатото наблюдение на кърмачките, новородените и отбитите прасенца позволява навременна интервенция в случай на здравословни проблеми. Ранни

знаци за здравословни проблеми на отбитите прасенца са: висяща опашка, вдлъбнати хълбоци, меки изпражнения, мълчаливо поведение. Регулярно цялостно почистване и подсушаване на кошарите на отбитите прасета в периода на уговяване, намлява риска от паразитни инфекции (предимно от голям червей *Ascaris suum*, който причинява бели петна по черния дроб и червея *Trichuris suis*). Чистенето и дезинфекцията може да помогне да се контролира най- често появяващите се зарази от глисти като: *Oesophagostomum* spp и *Hyostromylus rubidus*), които се предават като свободно живеещи лаври. Дезинфекцията има много малък ефект върху големия кръгъл червей (*Ascaris suum*) тъй като яйцата му са защитени от пашкули. Важно е да се раздели мястото за лежане и дефекация.

The technical guide published by FiBL on 12 pages with an overview of the most important results of the research is available in internet free of charge in [English](#), [German](#), [Swedish](#) and [French](#) languages.

Автор: Гатис Цаицс (ЕкоКонект) *according to technical guide of "Био свинепроизводство в Европа – здравословен мениджмънт в една обикновена био свинеферма" by Ms. Barbara Früh (FiBL).* Превод от Английски: Милена Димитрова

* * * * *

3. Органичното земеделие и пазарът на био продукти в Република Словакия

Въпреки че Словакия е преди всичко ориентирана към износа държава, в страната се развива пазар, както на органични, така и на здравословни продукти.

След влизането на Словакия в ЕС през 2004 г. органичното земеделие там преживява бърз растеж. Броят на екопредприятията се е увеличил от 127 (през 2004 г.) на 486 (през 2010 г.). През 2010 г. 9% от селскостопанските площи се обработват съобразно изискванията на органичното земеделие (144 000 ха). Трайни пасища покриват 2/3 от тези площи. Почти всичко останало е обработваема земя, от която над 50% се използват за производството на фуражи, около 30 % за добив на зърно, а трайните насаждения са само 1% . Въпреки че средната големина на био ферма в Словакия е 296 ха, има и няколко обединения на фермери с няколко хиляди ха площ, които отглеждат предимно зърно. Пшеница, ръж, ечемик и спелта са най-важните култури в земеделието; грахът, слънчогледът, елдата, просото, картофите и фуражните зърна обаче също са доста разпространени. В органичното зеленчукопроизводство на първо място са аспержите, морковите, пащърнакът и червеното цвекло, които често се използват за производството на детски. храни.

Здравен магазин в Humpra.
Снимка: EkoConnect

Много от произведените в Словакия био храни отиват за износ: например мляко за Чехия, сладолед за Германия, плодове и зеленчуци за Австрия, и животни за Италия. Една част от преработените в чужбина суровини след това отново се внасят в Словакия. Билките и подправките се преработват на 100% в Словакия и след това се експортират, например като пакетирани чай на филтри. 50 % от произведените органични зеленчуци се продават извън Словакия. През 2002 по-голямата част от добитото органично зърно е за износ, докато днес около 75% от него се използват като фураж в самите ферми или се продават в страната. Днес само около 5% от биосуровините отиват за износ - предимно в Германия и Швейцария. С нарастването на търсенето на органични суровини в Западна Европа се очаква износът на зърно от Словакия в други страни на ЕС отново да се покачи.

В момента в Словакия съществува само една частна сертифицираща компания, но още две са започнали процедура за получаване на лиценз. През 2002 г. беше въведен словашкият печат „Eko poľnohospodárstvo“ за органичното земеделие и неговите продукти.

Преработвателната индустрия се развива бавно, но стабилно. Първите четири органични преработвателни предприятия се появиха през 2001 г, а през 2010 вече са регистрирани 65 преработватели. За конвенционалните преработватели с големи капацитети разделното преработване на сравнително малки количества биосуровини не е изгодно, а за по-малките преработватели основното предизвикателство са бюрократичните препятствия и пласментът. Сред другите продукти с добре развит органичен преработвателен сектор са млечните продукти, билките и зърното. В същото време, все още не съществуват био-кланици. Расте производството на органични фуражни храни.

Така наречените „здравни магазини“, които продават здравословни и природни продукти, които обаче не са непременно сертифицирани като органични, бяха първите, които през 2002 г. започнаха да продават био продукти. От 2003 г. биохрани се продават и в някои вериги супермаркети. Биохраните се разпространяват предимно в столицата Братислава и в по-богатата западна част на Словакия. Търсенето на специални здравословни продукти, които обикновено се продават в здравните магазини,

е нараснало. Най-много от тази тенденция печелят биопродуктите със здравословен ефект като сокове, продукти без глутен и захар, както и продукти, подходящи за хора с алергии.

Супермаркетите предлагат нй-вече основни биопродукти. Като цяло словашките потребители не са добре информирани за биопродуктите. Основните причини за покупката на такива продукти са „здраве“ и „мода и стил“. Няма информационни и рекламни кампании за биопродуктите на национално ниво. Около 70% от продаваните биохрани са внесени, предимно от съседните страни Чехия, Унгария, Полша и Австрия, но също така и от Германия. Оборотът от биопродукти на вътрешния пазар възлиза на около 4 милиона Евро и от 2006 г. насам не е променил значително нивото си, което прави около 0,1% дял от целия пазар на хранителни продукти. Магазините за здравословни продукти и супермаркетите си поделят пазара, няма други канали за разпространение на продукти, които да играят важна роля на него.

По-подробна информация за органичния пазар в Словакия, включително информация за преработвателите, износителите, търговците на едро и дребно, както и други потенциални бизнес партньори, може да бъде намерена на немски език на www.ekoconnect.org – „Die Bio-Branche in Mittel- und Osteuropa“. Доклади за други 13 страни от Средна и Източна Европа също ще бъдат публикувани в кратък срок.

Автор: Инка Заксе, EkoConnect, превод от немски език: Галина Димитрова; коректор: Елисавета Петрушева

* * * * *

4. Първите стъпки за преработка на големи количества органични мляко и месо в Централна и Източна Европа?

Еко-Конект организира в Дрезден съвместно с Изследователския институт за биологично земеделие (FiBL) от Швейцария семинар на тема „Производство и преработване на био млечни и месни продукти с ниски производствени разходи“ за рускоговорящи участници. Три дни през октомври те прекараха предимно в органични ферми. 25 фермери, преработватели и консултанти от Украйна, Русия, Грузия и Полша използваха възможността да видят едни от най-добрите практики в Германия.

Снимка: Gatis Caics, EkoConnect

Различните условия за отглеждането на добитъка (поддържане на оборите, хранене, хигиена, здраве, доене и т.н.) и за преработването (планиране и изграждане на преработващи единици, най-новите технологии, разходи, клане, опаковане, съхранение) бяха подробно обсъдени с представители на всичките посетени ферми, както и с придружаващите участниците в семинара експерти.

Био предприятието за преработване на мляко „**Стъклена мандра**“ в Мюнхехофе беше една от посетените компании. Специалният коридор във фабриката, със стъклени стени, даде възможност на участниците да проследят целия процес на производство на мляко и сирене. Всеки ден там се преработват около 80 тона мляко с максимален преработвателен капацитет 6 тона на час. Инвестицията за изграждането на това предприятие е около 11 милиона евро. Млякото се доставя от множество големи био ферми (по-голямата част от тях с повече от 100 млечни крави), разположени в радиус от 200 км от предприятието. „**Еко-село Бродовин**“, друго посетено био стопанство, което освен 260 млечни крави, има и 220 млечни кози, само преработва своето мляко – около 10 тона дневно. Изграждането на фабриката е струвало около 2,5 милиона евро. В „**Био-фермер Бернд Шулиц**“ участниците се запознаха със свободния начин на органично отглеждане на свине, а в „**Аграрна кооперация Грозцъберн**“ – с производството на голямо количество мляко и със съхранението на фуража. „**Био-двор Олер**“ даде добър пример в производството на био свинско месо и в отглеждането на говеда, както и показа на участниците как изглежда една малка кланица. „**Малкото стопанство Подемус**“ предостави на посетителите възможност да разгледат месопреработвателната фабрика, както и да обсъдят функционирането на кланицата, различните степени за преработка на месо и съхраняването му.

Прозрачността е водеща за спечелването на доверието на потребителите към органичното селско стопанство в Германия. Затова и повечето компании от сектора отварят вратите си за посетители, за да могат хората да разгледат и сами да се убедят, че процесите в тези предприятия наистина отговарят на съответните стандарти. Освен това, много от фермите имат и собствени, разположени на

територията им, магазини. Органичните, както и местните продукти, стават все по-популярни в Германия. Директните доставки на пресни органични продукти от фермите до домовете на клиентите им също се радват на голям интерес.

По време на семинара бяха представени и доклади от експерти, сред които презентация за планирането, необходимите ресурси и разходи за изграждането на био млекопреработвателно предприятие. Ерик Мейли от Изследователския институт за биологично земеделие (FiBL), Швейцария, направи изчерпателен преглед на най-добрите практики в говедовъдството. Участниците в семинара научиха също, че едно био млекопроизводство, при което се произвеждат около 5 000 литра на крава на година, може да бъде също толкова печелившо, при наличието на правилните обстоятелства, както и интензивното млекопроизводство.

Организаторите на семинара вярват, че с увеличаването на търсенето на органични продукти на местните пазари, такива проекти ще се развиват и в Източна Европа. Няколко предприятия направиха вече първите стъпки в тази насока.

Автор: Гатис Цаиц (ЕкоКоннект). Превод от немски език: Димитричка Габровска; коректор: Елисавета Петрушева

* * * * *

5. Нова международна мрежова платформа "Най-добри практики в екоземеделието и хранителната индустрия"

“Как примерите на добра професионална практика в био-бранша да създадат връзки в цяла Европа?” беше централният въпрос на проекта „Inter-Cluster Organics“, повдигнат от ангажирани групи от заинтересовани лица от Турция, Гърция, Франция и Германия.

В много европейски държави предприятията от био-бранша все още играят ролята на пионери. Да бъдеш „първи“ в една определена био-дейност в даден регион означава да преодолееш много препятствия и постоянно да учиш. Много начинания се реализират по-лесно в сдружение, но дори и в рамките на една регионална мрежа рядко се намира целият необходим специализиран опит, необходим например за развитието на нов клон на предприятие. Да преоткриваш колелото всеки път наново коства много енергия и "учебни такси", а често пъти необходимите браншови познания вече успешно се прилагат в други части на Европа. Защо тогава да не профитираме от взаимния обмен на ноу-хау?

„Inter-Cluster Organics“ (Европейски междуклъстерен съюз за екологично земеделие) беше създаден по гореспоменатите причини. Това е единствена по вида си мрежова и бизнес платформа, която предоставя на актьорите в био-бранша възможността да представят себе си, своите дейности, продукти и услуги на една обща платформа и да обменят опит за добра професионална практика. „Inter-Cluster Organics“ има за цел да даде на екологичния сектор необходимата инфраструктура, която засилва синергичните ефекти, като прави възможен обмена на опит и методи и по този начин осигурява движението на информация между отделните групи от заинтересовани лица в различни страни и региони на Европа.

За да помогне на групите от заинтересовани лица от екологичния сектор най-добре, проектът планира провеждането на т.нар. "анализ на потребностите", в който да бъдат проучени нуждите на всеки регион. В зависимост от резултатите ще бъдат идентифицирани пропуските в знанията, както и методите на най-добра професионална практика за различните региони и страни. Целта е идентифицираните информационни пропуски да се отстранят и да се укрепи биосекторът в Европа.

За да профитират от мрежовата платформа „Inter-Cluster Organics“, екологично работещите предприятия и организации могат да вземат участие в анализите на потребностите и да се регистрират на www.organicclusters.com, за да влязат в платформата.

Една от възможностите за лична среща с предприятия и организации от мрежовата платформа е на панаира BioFach в Нюрнберг в четвъртък, 16.02.2011, в 10.00 - 10.45 часа в зала Helsinki, CCN Ost. Конференцията ще представи проекта и успешни примери за клъстери. Възможност за нетуъркинг ще бъде предоставена на специално организирана за тази цел среща в рамките на панаира.

Автор: Инка Заксе, ЕкоConnect; превод от немски език: Галина Димитрова

* * * * *

6. Бърз растеж на преработвателната индустрия в Украйна в резултат на нарастващото търсене на био продукти.

Независимо от факта, че биофермерите в Украйна не получават никаква допълнителна подкрепа, за да произвеждат органична продукция, и че в страната все още няма закон, който да урежда този вид дейност, преработващата био индустрия нараства със забележителна скорост.

На 8 октомври 2011 в Киев се състоя изложбата „Organichniy Duvogray“. Над 7000 потребители напълниха кошниците си с био продукти (зеленчуци, плодове, месо, мляко, кашкавал, масло, брашно, захар, пшеница, чай, подправки и др.), от щандовете на 33-ма изложители.

Organic Open Air Exhibition in Kiev, 2011
Снимка: "BioLan Ukraine"

Друго голямо събитие по темата, което се случи в Украйна, беше Конференцията на биопреработвателната индустрия на 27 октомври 2011, в която се включиха 165 участници. Повече от 40 са активните участници на местния преработвателен пазар на органични хранителни продукти – забележителен ръст, като се има предвид, че три години по-рано там нямаше почти никого.

Както беше споменато, в Украйна все още не функционира закон за органичното селско стопанство, съответно не съществуват и установени със закон правила, по които да се определя дали един продукт е био или не е. Последният опит за приемането на такъв закон се провали през 2011, когато украинския президент наложи вето върху него. В момента се подготвя нов законодателен проект. Около 17 са сертифициращите организации, които в момента са активни на украинския пазар, само една от които е местна - „Organic Standard“. „Organic Standard“ сертифицира съобразно изискванията на ЕС и е призната от Европейската Комисия (UA-BIO-108).

Кои са причините за нарастващото търсене на био хранителни продукти на украинския пазар? Ето какво казва Роман Макуин от EthnoProduct по този въпрос: „ Украинските потребители са чувствителни към качеството на хранителните продукти, най-вече на млечните такива, предназначени предимно за деца. Медиите изиграха важна роля за разкриването на проблеми при производството на конвенционалните (стандартни, традиционни) хранителни продукти. И въпреки че не всички разбират какво точно означава понятието „органично“, много от потребителите научават разликата, благодарение на нарастващото число статии в пресата.“ Според едно проучване на медиите, проведено от Изследователския Институт за биологично стопанство (FiBL), около 15 заинтересовани групи редовно пишат по теми, свързани с органичното стопанство, на страниците си в интернет и в публикации: [Ukrainian Organic journal](#), [Ukrainian Organic magazine](#), [Glossary Organic magazine](#) и [BioLan bulletins](#).

Швейцарско-украинският проект „Био сертифициране и пазарно развитие в Украйна“, проведен от FiBL-Швейцария, с подкрепата на Швейцарския държавен секретариат по икономика (SECO), започна през 2005 и завърши през юни 2011. Като откри достъпа до нови пазарни възможности, проектът допринесе за растежа на био сектор в Украйна и за неговото интегриране на световния пазар. Някои търговски бариери, като например достъпа до био сертифициране, бяха изтънени. Украинските потребители получиха достъп до по-широк кръг от сертифицирани био храни. С помощта на проекта бе създадена сертифициращата служба „Organic Standard“. За успешното развитие на пазара на органични продукти допринесоха и други участници, като [Association of Organic Production Stakeholders "BioLan Ukraine"](#) (основана през 2002), [Organic Federation of Ukraine](#) (established in 2005), [Association of producers of organic products "Pure Flora"](#).

Пълен преглед на органичните земеделие и пазар в Украйна предлага току що издаденият доклад „[Organic Agriculture Country Report Ukraine](#)“ на EkoConnect. Основните участници на този пазар в Украйна, включително и списък с най-важните преработвателни предприятия, могат да бъдат намерени в този доклад.

Автор: Gatis Caics, EkoConnect с помощта на Натали Прокопчук, швейцарско-украински проект „Биосертификация и развитие на пазара в Украйна“, FiBL . Превод от немски: Ралица Цюриакс; коректор: Елисавета Петрушева.

7. EthnoProduct - първият украински преработвател, който осигури органични мляко и мед по рафтовете на супермаркетите

С 8 000 акра земя, която се стопанисва според изискванията на органичното земеделие, с 2 000 млекодайни крави и 320 служители, EthnoProduct е една от най-големите био предприятия в Украйна. В супермаркетите в Киев нейното био мляко се продава успешно, без да е рекламирано особено - благодарение на високото си качество и на споделянето от уста на уста.

Снимка: EthnoProduct

Групата EthnoProduct е създадено от четири ферми, разположени в северната част на региона Чернихив, който граничи на североизток с региона Киев. Всяка от фермите е био сертифицирана в периода 2009 - 2011. Всички ферми са отдалечени на 200 - 300 км от град Киев, техният основен пазар. В следващото интервю г-н Роман Макукхин, директор на отдела за стратегическо развитие на EthnoProduct, представя компанията.

ЕкоКонект (ЕК): Какви количества (в тонове) различни продукти и суровини произвежда и преработва EthnoProduct годишно? Роман Макукхин, EthnoProduct (Р.М.): Според нашите очаквания ще завършим 2011 година с общо производство на органично мляко от 1 800 тона. (Интервюто е проведено през декември 2011 г.). През 2011 усилията ни бяха съсредоточени основно върху млякото, така че другите ни продукти като медът или месото са с по-малки обеми. През следващата година планираме да увеличим производството на мляко, както и да разширим производството и дистрибуцията на органично говеждо месо. В момента месечните ни поръчки са за 6-7 тона месо. Органичният ни мед е един допълнителен продукт от опрашването на пчелите, които произвеждат около 1.2 тона повече от очакваното. Годишният ни търговски обем от био зърнени и бобови растения варира между 1000 и 1500 тона и се състои главно от зимна ръж, лупина, фий, овес и елда.

ЕК: Купува ли EthnoProduct суровини от други земеделски производители? Р.М.: Нашето органично мляко, което доставяме директно в супермаркетите в Киев, се произвежда само в нашите ферми. В началото бяхме планирали да разчитаме само на нашия органичен фураж. Въпреки това, тази година купуваме био царевича от друг фермер от регион Полтава. Така ние се опитваме да подкрепим и насърчим развитието на вътрешен пазар за органичен фураж и да стимулираме (organic premium price) украинските био фермери да продължат да произвеждат органични продукти.

ЕК: Къде продавате вашите продукти в Украйна? Р.М.: Първоначално започнахме с разпространение на продуктите ни в органични магазини и онлайн магазини, повечето от които са в Киев. В момента, повечето от продажбите ни, са в двете най-големи украински вериги супермаркети "Силпо" и "Велика Кишена", както и в определен брой деликатесни магазини. Към момента, общо 69 магазина в Киев продават нашите био продукти.

ЕК: Каква е разликата в цената на продуктите на EthnoProduct и на традиционните такива в магазините в Украйна - например на млякото? Р.М.: EthnoProduct предложи на пазара уникален продукт: органично сурово пълномаслено мляко. Млякото е с естественото си съдържание на мазнини и протеини и то стига до потребителите директно от нашите отглеждани съгласно изискванията на органичното стопанство крави. Трудно е да сравниш такова мляко с който и да е друг продукт от рафтовете в магазина. Въпреки това, ако сравним цената на стандартно мляко с високо качество, нашето мляко е само с 15 % по-скъпо.

ЕК: Изнасяте ли био продукти и суровини? Р.М.: Групата EthnoProduct изнася чрез украинския представител на холандската компания "Bioscog" органични зърнени и бобови растения, като зимна ръж и лупини. Имаме интерес да намираме нови пазари за нашите органичните лимец и елда, както и да произвеждаме висококачествени органични зърнени продукти за износ.

ЕК: Има ли конкуренция между производителите на органични хранителни продукти в Украйна? Р.М.: Поради ограниченото предлагане на пазара няма конкуренция между производителите на био продукти в Украйна. Самите ние подкрепяме всички органични продукти, произвеждани в Украйна. В същото време, не е лесно да си първият, който изкарва био мляко по рафтовете на супермаркетите, когато "конкуренцията" идва от страна на някои селскостопански производители на млечни продукти, които наричат себе си "био", без да са сертифицирани. На един зараждащ се пазар, една такава подвеждаща практика е много по-вредна, отколкото всяка потенциална конкуренция между истински производители на био храни.

ЕК: Какви са основните планове за развитие на EthnoProduct в близко бъдеще? Р.М.: На първо място, планираме да увеличим стадото ни от млекодайни крави чрез закупуването на юници, които ще разширят нашия вече съществуващ генетичен потенциал. Наясно сме, че този

прогрес ще бъде възможен само ако нашето производство на фураж също се подобри. Затова сме се фокусирали върху компостиране на оборски тор и използването му на полетата, както и върху използването на нови технологии като биодинамичното земеделие. Заедно с биодинамичния фермер Райнер Сакс, сме разпръснали почти 2000 единици оборски тор от рога (известен също като *BD Preparation 500*) в нашите почви. В усилията ни да подобрим био пасищата си и сениите ни полета, ние работихме съвместно с Ханс Рамзаер, професор в Университета в Берн. Плановете ни за по-нататъшно развитие не се ограничават само до разширяването на производството на краве мляко. В момента проучваме възможността за най-доброто използване на пасищата ни и за производство на козе мляко и за паша на овцете. Също така през 2011 г. проведохме няколко малки пилотни проекти с тикви и картофи.

Интервюто е водено от Гатис Цаицс (ЕкоКонект). Превод от немски: Анелия Парапанова; коректор: Елисавета Петрушева

* * * * *

8. БиоФаж 2012: повече от водещо световно изложение

БиоФаж, световното търговско изложение за органични продукти, и Виванес, търговското изложение за природни продукти за лична грижа и комфорт, както всяка година, кани представители от международната органична индустрия в Нюрнберг от 15^{ти} до 18^{ти} февруари 2012г. Очакват се около 2 400 изложители (200 от тях на Виванес) и 44 000 корпоративни посетители. Освен обичайното разнообразие от органични продукти в глобален мащаб, изложбеното дуо отново представя и голям брой други акценти.

Снимка: BioFach

Страната на годината има специален принос през четирите дни на изложението през 2012 г., тъй като индийската био индустрия представя продуктите си на професионалната аудитория на територията от над 1 000 кв.м. в зали 5 (храна) и 8 (текстил). На конгреса, който последният път привлече около 8 000 посетители на 150 презентации, панелни дискусии и уърк шопове, различните форуми и теми се фокусираха върху въпроса: С какво точно се отличава една истински устойчива хранително-вкусова индустрия и как органичната индустрия определя устойчивостта като една от основните тематик? Патронът на глобалното семейство изложения БиоФаж,

Международната федерация на движенията за органично земеделие ([IFOAM](#)), и националната подкрепяща организация на БиоФаж - Германската федерация на индустриите за органични храни ([BOLW](#)) през 2012 г. привлича вниманието на аудиторията към въпросите за екологичната, социалната и икономическата устойчивост в сектора.

Сърцето на БиоФаж, а именно хранителният сегмент, празнува премиера тази година. Любителите на органичните рибни специалитети могат да очакват с нетърпение специалния акцент през 2012 г.: отварянето на рибния пазар в зала 6! Тук, в атмосферата на морски пазар, корпоративни клиенти, търсещи сертифицирана риба и продукти от морски дарове могат да открият информация и да опитат кулинарни рибни изкушения на място. Рибният пазар е съвместен проект на БиоФаж и асоциация [Naturland](#). Изключително актуалната тема е доразработена и от Рибен форум 2012 на 16.2.2012 в стая Сеул на NCC Ost.

БиоФаж и Виванес предоставят на изложителите и посетителите много повече от разнообразие от международни продукти от органична храна и природна козметика. Изложбеното дуо предлага ценните за сектора контакти, в допълнение към продукти и марки, както и размах на творчеството в допълнение към получените знания. Те са платформата за пазара и продуктите, но също и за хората, които са в основата на този сектор. Те се използват за създаване на контакти и връзки с обществеността. Те създават стимул за развитието в бъдеще на органичната индустрия. Това става ясно в голяма степен от присъстващите 1 150 медийни представители от 37 страни, както и от над 100 политически представители, които пътуваха до Нюрнберг през 2011 г. Един важен аспект при оформяне на бъдещето са знанията и информацията и конгресът Биобах отново придава справедливост на този факт през 2012г. Това е най-големият конгрес по рода си в целия свят.

Повече информация е достъпна на www.biofach.com, най-новите тенденции и новини на www.oneco.biofach.de и списъка на изложителите и актуална информация за продуктите им може да се намери на www.ask-biofach.de и www.ask-vivaness.de.

Автор: Барбара Бок от NürnbergMesse, превод от английски: Надежда Николова

* * * * *

9. Органик маркетинг форум 2012 за пръв път в партньорство с БиоФаж

Органик Маркетинг Форум (ОМФ) – водещото събитие в сферата на органичните продукти в Централна и Източна Европа, играе ролята на мост между Източна и Западна Европа. Както всяка година, така и през тази 2012, производители, преработватели, търговци, консултантите и експерти се събират, както в търсене на нови търговски партньори за техните органични продукти, така и, за да обсъдят стратегии и тенденции в областта.

Снимка: Inka Sachse, EkoConnect

[ОМФ 2012 – 7-мата Международна конференция за преработване и разпространение на органични продукти и суровини](#), ще се проведе от 7-ми до 9-ти май във Варшава. Фокусът на ОМФ 2012 ще бъде изложението – еднодневно събитие на 8-ми май.

Удо Функе (Udo Funke), организатор на [БиоФаж панаира](#), споделя: „БиоФаж е водещият световен търговски панаир за органични продукти, който веднъж в годината събира в Нюрнберг (Германия) органичната индустрия от цял свят. Затова ние имаме силен интерес от успешното развитие на растящия световен пазар на органични продукти, от който Централна и Източна Европа стават все по-важна част. Щастливи сме от партньорството с ЕкоКонект и очакваме едно успешно сътрудничество, което да насърчава движенията за органично стопанство, както в Централна и Източна Европа, така и в световен мащаб. в името на централния и източноевропейски биоотрасъл и на целия международен стремеж към биологично производство!“ Бернхард Янзен (Bernhard Jansen), председател на *ЕкоКонект*, *главният организатор на ОМФ*, също посочва позитивното развитие: "Източна Европа е най-бързо развиващият се европейски пазар на органични продукти със страхотни перспективи за бъдещето. Радваме се за новото ни партньорство с БиоФаж, което ни помага да предложим още по-висококачествени бизнес контакти и информация на основните участници на пазара на органични продукти.

Освен БиоФаж, партньори на форума са Дружеството на преработвателите [Полска Екология](#), Полската асоциация за органично земеделие [Еколанд](#), Полският консултативен център [CDR](#) и Асоциацията на търговците на дребно с органични продукти [„Organic Retailers Association“ \(ORA\)](#). Форумът е под патронажа на [IFOAM EU Group](#) и на [Полското Министерство на земеделие](#) то и регионалното развитие. Четири са официалните езика на събитието: полски, английски, немски и руски. Повече информация и възможност за регистрация ще намерите на интернет страницата www.organic-marketing-forum.org.

Автори: Магдалена Сачина (Magdalena Saczyna) и Гатис Цаиц (Gatis Caics), ЕкоКонект; превела от немски: Десислава Златанова; коректор: Елисавета Петрушева

* * * * *

10. БИОАГРА 2012

Първата специализирана изложба за биологично растениевъдство и животновъдство БиоАгра се провежда в партньорство с Фондация АВАЛОН – Холандия и Агроекологичен център към Аграрен университет – Пловдив. Целта на изложбата е да представи биологичното земеделие като начин на производство, щадящ околната среда, а произведените биологични продукти - като качествена и здравословна храна.

Основни браншове на изложбата са:

- биологично земеделие и животновъдство
- биологични продукти – нехрани
- биологични ферми
- сертифициращи организации
- консултантски фирми
- неправителствени органи и асоциации
- търговия с биопродукти – биомагазини, биохотели, биоресторанти и др.
- специализирани печатни и интернет издания

По време на БиоАгра ще се проведе:

- Конференция [„Маркетинг в биоземеделието“](#)

Повече информация ще намерите на интернет страницата www.fair.bg/bg/events/agra12-bg.htm.

Автор: д-р Владислав Попов

* * * * *

11. Предстоящи събития

Дата	Събитие	Място	Тема на разговор	Уебсайт
15.2.2012.- 18.2.2012.	БиоФах & Виванес	Нюрнберг, Германия	Най-големият в света панаир за биологични (без изкуствени торове и пестициди) продукти	www.biofach.de www.vivaness.de
20.2.2012.- 22.2.2012.	Еко-Фруит 2012	Хохенхайм (Щутгард), Германия	15-тата Международна Конференция по Биологично Овощарство	www.ecofruit.net
06.3.2012.- 10.3.2012.	БиоАгра 2012	Пловдив, България	Изложба на биологични продукти в рамките на Селскостопанска Изложба АГРА 2012	www.fair.bg/bg/events/agra12-bg.htm
20.3.2012.- 30.3.2012.	7-ма Седмица на Действия против Пестицидите	По целия свят	Повишаване информираността относно рисковете за здравето и околната среда от употребата на синтетични пестициди. Близко 1 000 мероприятия в цяла Франция и още 16 други страни бяха проведени през 2011.	www.pesticideactionweek.org
01.4.2012.- 02.4.2012.	Природно чисти и Биологични Продукти Европа 2012	Лондон, Обединеното Кралство	Търговско изложение за природно чисти, устойчиви, биологични и здравословни продукти.	www.naturalproducts.co.uk
12.4.2012.- 15.4.2012.	Екология – Измир 2012	Измир, Турция	Най-големият панаир за биологични продукти в Турция	www.ekolojiizmir.com
13.4.2012.- 15.4.2012.	Конференция за развитието на биологичния сектор	Измир, Турция	4-тата Международна конференция за развитието на биологичния сектор в страните от Централна и Източна Европа и Централна Азия	turkey.organic-conference.info
17.4.2012.- 18.4.2012.	6 – ят Европейски Биологичен Конгрес	Копенхаген, Дания	Оформяне на Биологични и с висока природна стойност бъдещи селскостопански хранителни системи	www.organic-congress-ifoameu.org
20.4.2012.- 22.4.2012.	Биостил 2012	Прага, Република Чехия	7 – мия Панаир за Здравословно хранене и здравословен начин на живот	www.biostyl.cz
07.5.2012.- 09.5.2012.	Органик маркетинг форум 2012	Варшава, Полша	Главна изложба на биологични продукти и конференция за биологичния сектор на Централна и Източна Европа	www.organic-marketing-forum.org
16.5.2012.- 19.5.2012.	Експо Йордания Природно & Биологично чиста храна	Аман, Йордания	Изложба и конференция за натурални и биологични хранителни продукти	www.organicfood-jo.com
24.5.2012.- 26.5.2012.	БиоФах Китай	Шанхай, Китай	Търговски панаир за биологични продукти в Китай	www.biofach-china.com
05.6.2012.- 07.6.2012.	ЗДРАВЕ ЖИВОТ - 2012	Москва, Русия	Международен форум в областта на производството и популяризирането на продукти и услуги за здравословен начин на живот	www.life-expo.ru

превод от английски: Todor Glushkov

* * * * *

Хареса ли Ви информационният ни бюлетин?

Ще се радваме, ако го препоръчате на заинтересовани ваши колеги и познати. Ако имате някакви коментари, критики или предложения за подобряването му, моля свържете се с Авалон или ЕкоКонект. Вашите коментари относно темите и качеството на статиите и преводите са много важни за нас.

Ако искате да получавате информационния ни бюлетин директно на вашата електронна поща, моля пратете ни съобщение с текст "*Subscribe Information Letter*" в полето *Subject* на електронен адрес redaktion@ekoconnect.org. Ако за бъдеще не искате вече да получавате бюлетина ни, моля изпратете ни имейл с текст "*Unsubscribe Information Letter*" в полето *Subject*. Този бюлетин е съвместен проект на ЕкоКонект и Авалон. Преводите са направени с помощта на нашите преводачи-доброволци. Ако имате желание да ни помагате при превода, моля не се колебайте да се свържете с нас.

С уважение, Редакторите

Avalon е международна нон-профит-организация в Холандия и активно насърчава екологичното земеделие. Avalon подпомага селските общини в средно- и източноевропейските региони и освен това се стреми към изграждането на едно устойчиво селскостопанско общество. По този начин помагаме на природата и околната среда, на социалните условия и местното стопанство - винаги в тясно съдействие с местни организации като например общините, земеделците, властите и т.н.

Мрежа Avalon. Една от най-важните ни цели е да оближим организации, правителства, университети и експерти чрез информиране и дискусии за екологичното земеделие и опазването на околната среда. Знание и изграждането на капацитети, а и веригата и развитието на пазара играят важна роля в програмите относно политиката на земеделието и околната среда. Мероприятията обхващат семинари, обучения за предприятия-моделни, от които ще учат други, изграждане на институции и проекти за укрепяне.

Чрез обединението на всички участници се разгръща една огромна мрежа с повече от 150 активисти в областите на екологичното земеделие, опазването на околната среда, биологичното разнообразие и устойчивото развитие на селскостопанското пространство. Тази мрежа свързва хора, които участват в проектите на Avalon, помежду си и с експерти в европейски и световен мащаб. Avalon поддържа мрежата чрез комуникация и създаването на инструменти за изграждане на капацитети.

Членство. Искате да станете член в мрежата? Моля, попълнете формуляра за регистрация на нашия уебсайт (www.avalon.nl). Вече сте член? Тогава поканете колеги, приятели или други заинтересовани да станат член на мрежата.

ЕкоConnect е нон-профит-организация със седалище в Германия и насърчава обмена на информации, знание и опит в областта на екологичното земеделие. Организацията служи като мрежа за хора и организации, ангажиращи се в био-сектора в Западна и Източна Европа, в която те да се срещат и да съдействат едни с други.

Основната цел е подпомагане на мероприятията за устойчиво развитие на екологичното земеделие в Средна и Източна Европа, обединяване на активисти и повишаване на разположивостта на екологично произведени хранителни стоки. За целта ЕкоConnect функционира като информационен център, насърчава възможности за запознаване, обмен на опит и тренинзи и подпомага частни и обществени институции при изграждането на структури на екологичното земеделие. Подкрепя при това ЕкоConnect получава от борд от експерти, които го съветват при елементарни и стратегически въпроси.

Членство. Членове на ЕкоConnect са експерти и организации от цяла Европа с дългогодишен опит в прилагането на екологични земеделски структури, а и други, които не са експерти, но се интересуват от философията зад био-идеята или искат да я насърчават. Вие може да помогнете, да насърчавате работата ни, като станете „подпомагащ член“ или „редовен член“. Моля, попълнете формуляра за регистрация на уебсайта ни (www.ekoconnect.org). Вече сте член? Тогава поканете колеги, приятели или други заинтересовани да станат член на ЕкоConnect.

Supported by EU DG Environment Life +